

KyrkTUPPEN

Din lokala tidning

Årgång 20, nummer 4, 2019

Allhelgonahelg!

Välkommen att delta!

Minnesgudstjänst

Andakt

Sång & musik

Svenska kyrkan
MULLSJÖ-SANDHEMS
FÖRSAMLING

Livets labyrint
i Sandhem invigd

Alice ger tips om
hur du gör fint på graven

Per-Erik Åbom
smittskyddsläkaren som blev präst

"En tid att gråta, en tid att le..."

Orden är från Predikaren i gamla testamentet. Han börjar avsnittet med de välkända orden: "Allt har sin tid." Ibland blir jag så fruktansvärt trött och besviken på mig själv, som när jag hälsar på en person som jag inte träffat förut och vi säger våra namn och sekunden senare är namnet som bortblåst. Det var inte det att personen sludrade och talade ottydligt, det var inte det att jag hade knäck i luren, jag hörde säkert lika tydligt som personen talade, men vad sa han nu igen att han hette?! Ibland är det ju så många jag hälsar på i ett sammanhang att det liksom inte går att komma ihåg alla namn. Men visst kan man känna sig lumpen när man inser att...nä, jag var nog inte riktigt där. Predikaren säger något viktigt: "Allt har sin tid". Det är ett slöseri med tiden att inte vara närvarande i det som är.

En ortodox präst sa så här: *Den stund du upplever just nu, den uppgift du står i just nu, den människa du möter just nu, denna stund, denna uppgift, denna människa är alltid det viktigaste i hela ditt liv!* Jag tror jag förstår vad han menade med det där.

En patient fick besök av sjukhusprästen som inte kunde låta bli att titta på sitt armbandsur vid ett par tillfällen och han verkade också lite stressad. Kvinnan som låg i sin sjuksäng sa efter bara ett par minuter: Jag tror faktiskt du ska gå nu, för du har redan gått. Det vill säga - han var inte där hos henne och samtalet blev inte ett samtal utan lite förströdda ord som ändå inte riktigt betydde något.

Nu är det allhelgonatid, och i vårt land har allhelgonahelgen blivit verkligt viktig. En tid att ta vara på och vara närvarande i, som alla andra tider också i och för sig. En tid för att gråta, skriver Predikaren om. När vi stannar upp och tänker på de som dött bort för oss men som fortfarande mycket påtagligt finns i vårt hjärta, visst kan tårarna bränna bakom ögonen? Det är en rikedom för oss att i de vackra och avskalade höstdagarna få tända ljus, minnas och träffas, sakna och hoppas. Vi behöver tider för smärta, saknad och sorg. Och tid att ta in det hoppfulla. På samma

sätt som fest och skratt behöver få ha sin tid. Ofta blir det ju så när vi tar oss tid att minnas, ja, då kan vi lockas i skratt också.

Det låter kanske lite kliché, det där med att vara närvarande. Men klichéer kan ofta ha mycket sanning med sig. Är det möjligen så, att vara närvarande i gråtens tid och våga vara där, faktiskt kan göra skrattet ännu mer bubblande och äkta och mötet med en annan människa ännu mer fyllt av respekt och nyfikenhet? Jag tror det.

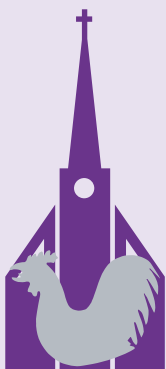

Varma hälsningar till dig från

Pontus Johansson

Kyrkoherde i Mullsjö-Sandhems församling

pontus.johansson@svenskakyrkan.se

KYRKUPPEN NR 4 2019

Församlingstidning för Svenska kyrkan i Mullsjö-Sandhem

Ansvarig utgivare:
Pontus Johansson

Redaktionskommitté:
Helvi Dahlén, Emma Thorén
och Inger Ridström.

Grafisk form: Jessica Bolander
Tryck: RN-Offset AB, Habo

Omslagsbilder: Helvi Dahlén
och Fredrik Gustafsson

SVENSKA KYRKAN

Mullsjö-Sandhems församling, Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö

Telefon: 0392-122 00

Telefontid: måndag, tisdag, torsdag, fredag 10-12, 13-15 och onsdag 13-15

E-post: mullsjö-sandhems.forsamling@svenskakyrkan.se

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/mullsjosandhem

Om du bor i Mullsjö kommun och inte får Kyrktuppen i brevlådan, ring utdelaren
Svensk Direktreklam tel 036-18 76 10 eller e-post: sdr611@sdr.se

BEGRAVNINGSOMBUD

Ingemar Eriksson, telefon 0392-210 39.

Besök oss gärna på Facebook: www.facebook.com/mullsjosandhemsforsamling

Välkommen till kyrkorna i allhelgonatid

Fredagen den 1 november, dagen före Alla Helgons dag, brukar gravarna på våra kyrkogårdar smyckas och många ljuslyktor tändas för att lysa upp höstmörkret. Alla är välkomna till församlingens kyrkor som håller öppet klockan 14-18! Den som vill kan ta en kopp kaffe i all enkelhet. Kyrkans personal finns tillgänglig under hela eftermiddagen.

Välkommen också till minnesgudstjänsterna som består av ord och ton till tröst och ljuständning för de avlidna i församlingen.

FREDAG 1 NOVEMBER

15.00 Andakt i Sandhems kyrka

17.00 Andakt i Nykyrka

LÖRDAG 2 NOVEMBER – ALLA HELGONS DAG

15.00 Gudstjänst i Margaretas Park
Pontus Johansson

16.00 Minnesgudstjänst i Sandhems kyrka
Emma Thorén, Sandhems kyrkokör

17.00 Minnesgudstjänst i Bjurbäcks kyrka
Pontus Johansson. Dahn Hector på saxofon och Gerd Lindgren på flygel

18.00 Minnesgudstjänst i Nykyrka kyrka
Emma Thorén, Sandhems kyrkokör

SÖNDAG 3 NOVEMBER – ALLA SJÄLARS DAG

16.00 Familjemässa i Utvängstorps kyrka
Emma Thorén, barnkören Happy

Behöver du någon att prata med?

Om sorgen och om att leva
vidare när någon fattas.

Vi träffas på telefon:

Pontus Johansson 0392-100 01

Emma Thorén 0392-130 05

Präster i Mullsjö-

Sandhems församling

- Egentligen är det ganska stora likheter mellan jobben

Per-Erik Åbom kommer från en uppväxt med en pappa som var kyrkoherde. Men som ung lockade det honom inte alls att bli präst, siktet var inställt på läkarrollen. När han var 55 år och mitt i läkarkarriären började han ändå läsa till präst. Mest för att ha något kul att göra, säger han. Idag kallar han sig för "resepredikant" och också i Mullsjö-Sandhems församlings kyrkor möter vi honom.

När han gör en snabb huvudräkning kommer han fram till att han har nog arbetat i ett 70-tal kyrkor. Prästen som inte alls hade några planer på att bli präst!

Per-Erik Åbom är prästson och växte upp i Östergötland där pappa var kyrkoherde i Ringarum.

- Det lockade mig inte alls att bli präst, säger han. Jag skulle inte trivas som präst.

Jag ville bli läkare!

Det skulle dröja ända till 55 års ålder innan Per-Erik debuterade som präst.

- Fått bli präst, som han själv uttrycker det idag.

Han var en av två i sin klass som läste vidare på realskolan men med en pappa som präst och en mamma som sjuksköterska var det en miljö som uppmuntrade till studier. Gymnasiestudierna skedde i Norrköping men betygen i matematik räckte inte för att komma in på läkarlinjen på Karolinska Universitetssjukhuset i Stockholm, så det fick bli extra matematiklektioner. Redan från första början var det inriktningen mot infektion som lockade allra mest.

Slutade som smittskyddsläkare

Han kom till Jönköping i början på 1970-talet som ung AT-läkare och gjorde sin utbildning till infektionsläkare där. Därefter blev det sex år på infektionskliniken i Borås innan Per-Erik återvände till Jönköping, staden som han sedan dess blivit trogen. 2002 blev han smittskyddsläkare på Ryhov och 2010 slutade han sin läkartjänst.

- Bättre slut än så kan man inte få, slår han fast. Idag skulle han inte vilja komma tillbaka till vården, säger han. Det blev med tiden mycket administration och för lite patientkontakt.

- Som ung lockade det mig inte alls att bli präst, säger Per-Erik Åbom, prästsonen som debuterade i sin nya karriär som präst vid 55 års ålder.

- Jag fortsätter som "resepredikant" så länge som min hustru Gunnel följer med mig, förklarar Per-Erik Åbom.

Läkare, präst och nu författare. När Per-Erik Åbom hade gått i pension från sitt läkaryrke ägnade han sig åt flera års bokskrivande.

Familjen Åboms kelgris, katten Silvertass som hittades i familjens trädgård för många år sedan.

Ingen tanke på att bli präst

- Att börja läsa till präst var egentligen inte planerat, berättar Per-Erik, det var mest att det var kul att ha något att göra vid sidan av mitt arbete som läkare.

Året var 1985 när han började läsa en orienteringskurs i teologi i Lund. Så småningom hade han gjort en grundkurs och fått 40 poäng. Inte helt överraskande var hans inriktning läkare och sjukdomar i Gamla Testamentet!

- Det hela gick i lugn och stillsam takt, säger han. Jag läste på distans och satt hemma vid skrivbordet och läste den ena kursen efter den andra utan att ha någon egentlig tanke på att bli präst. Den enda gången som jag var "riktig" student var när jag 1995 läste hebreiska i två månader.

Man bytte studieplaner gång på gång och efter 14 års studier var han till slut tvungen att slutföra sina studier. Efter ett år på pastoralinstitut fick han dispens och prästvigdes av biskop Anders Wejryd i Växjö domkyrka år 2000. Den annorlunda karriärvägen innebär att han inte får ha tjänst som kyrkoherde men han har faktiskt vikarierat som sådan.

- Men jag slipper den administrativa delen av kyrkoherdejobbet och får enbart den goda delen, säger han nöjt.

Hans pappa och mamma hann få uppleva sonens krokiga väg till prästyrket och tyckte naturligtvis att det var roligt. Men när tiden var inne för prästvigning fanns de inte kvar i livet längre.

Känner sig som "resepredikant"

Bland alla kyrkor som Per-Erik har predikat i finns också Mullsjö-Sandhems församlings kyrkor. Han har bland annat haft högmässan i Nykyr-

ka den 13 oktober och kommer att ha högmässan den 10 november också i Nykyrka och söndagsmässan i Sandhem på eftermiddagen samma dag. En mycket uppskattad präst bland församlingsborna!

- Jag känner mig som en "resepredikant", säger han med ett litet skratt. Jag har svårt att säga nej men jag är också så glad att bli ihågkommen.

Hur länge tänker han hålla på som "resepredikant"?

- Jag fortsätter så länge som min hustru Gunnel följer med mig, säger han. Det är så värdefullt för mig att hon är med!

Gunnel, som också har arbetet inom sjukvården och han har varit gifta i 36 år och har tre utflugna barn. När inte Per-Erik och hon är på uppdrag sköter de sitt hus i Vättersnäs och den lilla nästan tropiska trädgården. Och så får hittekatten Silvertass sin beskärda del av uppmärksamheten. Katten hittade de som unge i sin trädgård för många år sedan och den blev snabbt en kär medlem i familjen.

- Favoritfödan just nu är kung Gustafs sardiner i tomatssås, berättar Per-Erik.

Roligt att skriva en bok

Numera kan Per-Erik också titulera sig författare. När han hade gått i pension från sitt läkaryrke ägnade han sig åt flera års bokskrivande. För att det var roligt, förklarar han det med. Ämnet? Ja boken handlar inte helt oväntat om infektioner och sjukdomar. År 2015 kom boken "Farsoter och epidemier – en historisk odysse från pest till ebola". Någon hade föreslagit namnet ve och fasa men det föll inte i god jord hos förlaget. Han har haft ambitionen att göra en popu-

lärvetenskaplig genomgång i ämnet och förutom att belysa farsoter ur medicinsk synvinkel också ur kulturhistorisk. Så präst han är drar han också paralleller till den bibliska historien.

- Det blev en stor releasefest för 80 personer, när boken var färdig, berättar han nöjt.

Det låter heller inte som helt otroligt att det blir ytterligare en bok framöver. Vi förstår att förlaget visat intresse och att Per-Erik heller inte har slagit ifrån sig.

Likheter mellan präst och läkare

Per-Erik stortrivs i sin roll som ambulansläkare.

- Egentligen är det stora likheter mellan att vara läkare och att vara präst, filosoferar han. Till exempel får jag möta människor, som har bekymmer och behov. Jag har fått arbeta med både kropp och själ...

Hur tänker han då med den erfarenhet han har om Svenska kyrkans framtid?

- Kyrkan krymper, det är ju ingen hemlighet, säger han. Det kommer med nödvändighet att bli annorlunda i framtiden. Vi måste tänka över verksamheten. Det är många gånger en allt för stor kostym. Per-Erik betonar också att insatsen från frivilliga kommer att behövas mer än någonsin.

- Men den viktigaste uppgiften för kyrkan, påminner han om, det är att predika evangelium och förklara vad det går ut på. Det krävs att jag är genomäktad, lever i min tro och delar med mig av den!

Text: Inger Ridström, foto Helvi Dahlén

Tankar inför allhelgonahelgen

Lyssna på dem som gått före oss och djupnat i sin relation till Gud

Allhelgonahelgen är den helg då vi speciellt minns och tänker på de som inte längre finns bland oss – de som gått före oss. Vad förde deras liv med sig? Var det särskilda saker som de skulle vilja att vi la på minnet och tog lärdom av?

Läs kyrkoherde Pontus Johanssons tankar inför den stundande helgen!

Så är helgen här igen, Allhelgona, som blivit en mycket viktig helg för svenskarna. Omistlig. På en del håll i världen kan kyrkogårdar översvämmas av blommor i tusen olika färger den här helgen. Här hos oss ser vi framför allt ljusen som brinner vid våra älskades gravar och jag brukar tänka: det kan inte bli finare än så här. Stilla, avskalat och i mörkret ljus. Tusen och åter tusen ljus.

Vi kan tänka på dem som gått före oss och vi får sakna och minnas. Vad förde deras liv med sig? Var det särskilda saker som de skulle vilja att vi la på minnet och tog lärdom av? Det

finns förstås erfarenheter som inte kan bli mina förrän min stund är inne och som jag därför inte kan uttala mig så tvärsäkert om. Och lite nyfiket kan jag tänka: Vad är det min pappa eller min mormor eller andra har fått erfara, de som dött bort från mig här och faktiskt gått före?

Lyssna på dem som gått före

Jag vet, det blir lätt spekulation och det är inte det vi ska ägna oss åt. Däremot är det inte alls dumt att ändå lyssna på dem som gått före, alltså i den bemärkelsen att de vandrat länge med Gud och har djupnat och mognat i sin relation till honom. Vi kan

kalla dem för fäder och mödrar i Kristus, några kanske kyrkan också kallar för helgon. Det handlar nu absolut inte om att hålla seanser av något slag. Det vet vi att vi inte ska ägna oss åt. Men det är gott att få lyssna till vad de har talat om, fundera över vad deras liv förde med sig, och kanske inspireras av dem till ett liv nära Gud som verkar så mycket kärlek i dem. Det vore väl inte så märkligt om Gud skulle vilja verka stor kärlek och helighet också i mig? Vi kan vara helt säkra på att det har varit mycket kamp och svårigheter för helgonen. Någon kanske har haft sitt usla humör att kämpa med, andra lusten att

Foto: Bildbanken IKON

styra och ställa över andra, en tredje brottas med fantasier som inte är så bra alltid, medan en fjärde har så svårt att låta bli att tänka illa om och tala illa om andra. Alltså, helgonen har samma kamper som vi har. Och tack och lov för att det är kamp. Gud kapitulerar inte. Han vet att människan är som en ädelsten, oändligt dyrbar, men som behöver slipas och putsas för att ljuset ska kunna skina genom och brytas på ett unikt sätt för just denna sten.

Kämpat i det tysta

I kyrkans gemenskap finns också de tysta helgonen, som har kämpat sin kamp i det tysta så att nästan ingen annan än Gud kunde veta hur det har varit, han som ser i det fördolda. Jag tänker på kvinnan som kände sådan nöd för sina tre söner som alla tre hade lämnat tron och livet med Gud

i vuxen ålder. Hon bad, och grät och talade med Jesus om sina söner som hon älskade så att det gjorde ont. Deras liv gestaltade sig på olika sätt, men den kristna tron blev bara som gamla barndomsminnen för dem, nästan lite löjliga.

Hennes bön går i uppfyllelse

Så dör deras mamma och bröderna är hemma i hennes hus för att ordna med allt som måste ordnas med. En av dem ser ett par konstiga märken i hennes sovrumsgolv. Som ett par grunda gropmärken intill varandra. Och han visar sina bröder. Och de förstår vad det är de ser. Under så många år hade deras mamma bett, på knä, inför sin Gud. De hade inte sett och förstått hennes tårar och nöd, men där bröt något igenom. Märkena i trägolvet efter hennes knän blev ett starkt vittnesbörd för dem, och det

flammade till om det som fanns där inuti ändå som en fördold skatt. De ser på varandra och deras ögon fylls av tårar som bränner och svider och de får omfamna varandra. Hennes bön fick sin verkan utan att hon fick se det i tiden. En uppfyllelse av hennes bön och längtan där de kunde hitta tillbaka. En mammas längtan efter att hennes söner skulle få den frid med Gud som var hennes rikedom.

Det är rikedom för oss att här finns de som har gått före och liksom berett väg med sin bön och sin undervisning och sitt liv. Men deras liv är inte något vi ska kopiera. Vi ber inte till dem. Bara du kan leva ditt liv som det är tänkt och jag mitt. Och genom våra liv finns faktiskt de som gått före och som får vara som ledljus.

*Pontus Johansson
Kyrkoherde*

278 040 böner och ljus finns just nu.		BÖNEN SKREVS 14 OKTOBER 2019 Tack Gud att du är med mig. Idag och förra veckan var nte en bra vecka på jobbet, det var mycket som blev fel pga... BÖNEN SKREVS 14 OKTOBER 2019 Gud, en bön för de människor som inte känner att de orkar med livet. Jag ber dig, rädda dem! Ge dem mening och... BÖNEN SKREVS 14 OKTOBER 2019 Tack för allt du gjort för mig. Jag ber om att de inte ska vara allt för arga för att jag sa ifrån. Jag ber om att det fungerar... BÖNEN SKREVS 14 OKTOBER 2019 Fader hjälp oss med försäkringsskassan. Hjälp oss att hon blir frisk. Hjälp oss att hon sover om nätterna. Amen BÖNEN SKREVS 14 OKTOBER 2019 Tack käre gode gud för att Richard hör av sig och vi blir tillsammans!! tacklamen		Utsatta kristna Be en bön eller tänd ett ljus för människor som lider för sin kristna tro.
	BÖNER 108806 Visa böner	LJUS 169234 Visa ljus		
Skriv en bön	Gud Du som har skapat och älskar alla människor och ser på oss med stor barmhärtighet, beskydda dem som har drivits på flykt.	Tänd ett ljus		

På bönewebben be.svenskakyrkan.se kan du tända ett digitalt ljus, skriva en bön eller en tanke, som andra också kan läsa. Du är alltid anonym på bönewebben.

Vi gratulerar våra **NYGIFTA**

Camilla Jansson och Johan Moberg
Ewa-Kim Dagel Bjursten och Jonas Welin
Helen Lomstad och Anders Ruberg
Camilla Blomgren och Stefan Persson

Vi välkomnar våra **NYDÖPTA**

Anna Celine Izquierdo De Salareff
Milton Marius Otto Karlsson
Majken Poppel Cornelia Furehill
Fabian August Timjan Furehill
Fredrika Tuva Tilia Furehill
Linnéa Emelie Jessica Strömberg
Charli Adele Westin
Melvin Mats Lennart Andersson
Stina Lena Linnea Blomkvist
Charlie Anders Grönhage
Bianca Stina Henningsson
Petrus Vilde Larsson Abrahamsson
Ines Carla Ingrid Lindblom

Vi minns våra **AVLIDNA**

Elon Gustav Anders Gustafsson f 1929
Ingrid Ann-Marie Härnborg f 1945
Karin Berta Skytt f 1924
Bo Vendel Stenström f 1938
Bertil Rune Forsell f 1938
Martin Valdemar Lindman f 1929
Edvin Torbjörn Sandberg f 1998

Lätt att boka dop!

Välkommen att boka dop för ditt barn – eller dig själv! Du vet väl att man kan låta döpa sig även i vuxen ålder?

På församlingsexpeditionen kan du få en liten broschyr som berättar om dopet och där kan du också boka tid. Dopet sker antingen i söndagens gudstjänst eller i nära anslutning till gudstjänsten i någon av församlingens fyra fina kyrkor. Det finns också möjlighet att ha dop en lördag i mån av tid.

Har du inte en egen dopklänning finns det att låna. Vill du ha dopfest men inte hemma är du välkommen att låna församlingens samlingslokal i Mullsjö eller Sandhem utan kostnad.

För att boka dop, tag kontakt med Mullsjö-Sandhems församlingsexpedition på telefon 0392-122 00 eller e-post: mullsjo-sandhems.forsamling@svenskakyrkan.se
Öppettider måndag-tisdag och torsdag-fredag klockan 10-12 och 13-15, onsdagar klockan 13-15.

Nellie Céline Rådström har döpts i Nykyrka kyrka i Mullsjö av komminister Emma Thorén. Gudfar är Jonas Berthu och gudmor Malin Rådström, som håller lilla nydöpta Nellie Céline. Mamma heter Jennie Rådström och pappa Christoffer Tuuling.

Pilgrimsvandring tillsammans med människans bästa vän

Pilgrimsvandringar kan se ut på många olika sätt! Ett sätt är att vandra tillsammans med människans bästa vän – hunden.

Pilgrimsvandring med hund hade komminister Emma Thorén bjudit in till en augustikväll. Hundar som kan gå med andra hundar och människor hälsades välkomna och ett 15-tal vandrare och ungefär halva antalet hundar hade mött upp. Vi startade vid Sandhems kyrka och gick en trivsamt drygt timplång vandring under både tystnad och samtal. Precis när solen sänkte sig kom vi tillbaka till kyrkan och avslutade med en kvällsbön.

Livets labyrint invigd på Sandhems kyrkogård

Nu är labyrinten på Sandhems kyrkogård invigd! Den har konstruerats av komminister Emma Thorén, vaktmästarna Ove Algotsson och Kim Eriksson Strauss under våren och sommaren. Förebilden är en labyrint som finns i katedralen i Chartres i Frankrike.

Sandhemslabyrinten har skapats genom att mönstret först har mätts upp med hjälp av pinnar och snören. Sedan har vaktmästarna klippt gångar med gräsklippare och låtit gräset i "väggarna" växa sig högt. I mitten har det placerats en bänk och grävts en korsformad rabatt.

Vid invigningen den sista söndagen i augusti lyste solen och det var alldeles lagom varmt. Efter mässan i kyrkan gick vi i procession till labyrinten med kantor Gerd Lindgren och hennes dragspel i spetsen.

Emma berättade om labyrinten och kyrkoherde Pontus Johansson invigde den. Sedan var det fritt fram att provgå, vilket många gjorde.

Kyrkvärden Iréne Alfredsson hade dukat fint med vita dukar och rönnbär och efter vandringen kunde vi slå oss ner och njuta av kaffe och bakelse.

För den som vill vandra i labyrinten på egen hand är det bara att bege sig till kyrkogården i Sandhem och börja! Det finns bara en väg genom labyrinten så man kan inte gå vilse. Men när man går där, fram och tillbaka så händer det något inom en. Tankar och känslor som kanske inte får utrymme i vardagen, tittar fram och säger hej. Reflektioner över livet och livsvägen kommer helt naturligt. När man sedan kommer till labyrintens centrum, som är en symbol för Gud - alltings ursprung och mål, kan man överlämna hjärtats alla tankar och känslor till honom. Tips på hur man kan lägga upp sin vandring finns vid labyrintens ingång.

Text: Emma Thorén, foto: Fredrik Gustafsson

Ängeln från Malmskillnadsgatan gav oss en söndagseftermiddag med starka känslor

Vi var många som ville höra Elise Lindqvist berätta om sitt dramatiska liv. Samlingssalen i Kyrkans Hus i Mullsjö fylldes till bredden en söndagseftermiddag i september.

Elise Lindqvist eller Ängeln från Malmskillnadsgatan som hon också kallas, berättade om hur hon redan under de första skolåren blev sexuellt utnyttjad av sin lärare, mobbad och utfryst av både honom och sina klasskamrater. I tonåren hamnade hon hos en bordellmamma och blev prostituerad och levde ett liv fyllt av våld och missbruk. Men allt vände när hon blev frälst under en vistelse på Mössebergs kurort. Sedan mitten på -90-talet har hon varit engagerad i den hjälpverksamhet bland prostituerade på Malmskillnadsgatan i Stockholm, som S:t Claras kyrka bedriver. Ingen kan de här utsatta kvinnornas situation bättre än Elise!

Hennes livsöde och stora engagemang bland de prostituerade har väckt berättigad uppmärksamhet och hon har fått fina utmärkelser, skrivit en bok om sitt liv och synts och hörts i media.

Nu fick vi i Mullsjö uppleva en kvinna värd att beundra och höra henne själv berätta på ett sätt som fick oss att både gråta och skratta.

Den gripande eftermiddagen gick över i en trivsamt gemenskap med afternoon tea med välsmakande smittor och läckra bakverk!

Foto: Fredrik Gustafsson och Helvi Dahln

Nu är Kaares liv slut

I Kyrktuppen som kom ut till allhelgonahelgen förra året, berättade mullsjöbon Kaare Westberg, sakligt och osentimentalt om läkarnas diagnos som gav honom kanske två år kvar i livet. Den 21 augusti i år avled han efter en kortare tid på Margaretas Park. Han begravdes av kyrkoherde Pontus Johansson i Nykyrka med många kära anhöriga och nära vänner närvarande. Kaare hade själv tillsammans med sina närmaste utformat begravningen, som blev precis så vacker och stämningsfull med mycket fin musik som han hade önskat.

Subventionerad familjerådgivning

Mullsjö-Sandhems församling erbjuder sina församlingsmedlemmar subventionerad rådgivning hos Svenska kyrkans familjerådgivning i Jönköping. Där kan såväl par som familjer och enskilda få kvalificerad hjälp till ett pris av 100 kronor/samtal för enskilda och 200 kronor/samtal för par och familjer vid 10 tillfällen och därefter är det utan kostnad. Även den som inte är församlingsmedlem är välkommen till ett subventionerat pris.

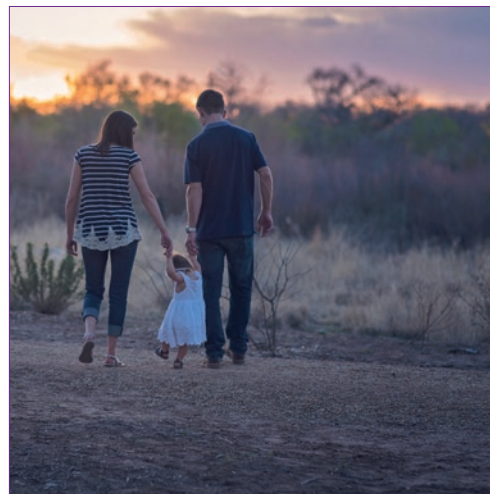
Personalens grundutbildning är socionom och präst med vidareutbildning. I samtalet kommer du att mötas av respekt för ditt eget förhållande till tro. Familjerådgivningens medarbetare har tystnadsplikt och för heller inte journal. Du kan vara anonym om du vill.

Du når familjerådgivningen så här:

Telefon: 036-30 35 35 Telefontid: mån-tors säkrast kl 11.30 -12

e-post: familjeradgivningen@svenskakyrkanjonkoping.se

Adress: Prästgränd 1, 553 21 Jönköping

Svenska kyrkan i utlandet skapar trygghet för svenskar i hela världen

Svenska kyrkan i utlandet, SKUT, erbjuder en öppen dörr till gemenskap och andakt. Många generationers turister, au-pair-ungdomar, back packers, sjöfolk och utlandssvenskar har mött oss utomlands. Vi finns till för alla!

- Svenska kyrkan i utlandet finns idag på 40 platser och firar gudstjänster på ytterligare ca 100 platser runtom i världen. Där arbetar ca 100 anställda, allt från utsända präster, diakoner, kyrkomusiker och församlingspedagoger till lokalt anställda.
- Svenska kyrkan i utlandet engagerar tusentals frivilliga utomlands och ombud i Sverige.
- Över 650 000 svenskar bor och arbetar utomlands. Nästan 7 miljoner svenskar reser utomlands varje år. Vår uppgift är att finnas där svensken finns.
- Varje år tar Svenska kyrkan i utlandet emot ca en miljon besökare runt om i världen.
- Utöver vigslar, konfirmationer, dop, begravningar, gudstjänster och andakter genomförs sjukbesök, hembesök, barn- och ungdomsverksamhet och fängelsebesök.
- Svenska kyrkan i utlandet har personal som är särskilt utbildad i krishantering.
- Svenska kyrkan i utlandets verksamhet finansieras till stor del av insamlade medel och donationer.

Ditt bidrag hjälper Svenska kyrkan i utlandet att vara en trygg famn för svenskar i hela världen.

Swish: 90 160 31 • PG: 90 16 03-1 • BG: 901-6031

Drömmen om en mätt mage

För syskonen Lucy och Benjie, som lever på en soptipp i Manilla, är fattigdom och ständig jakt på mat en del av vardagen. Act Svenska kyrkan kämpar för alla barns rätt att leva ett tryggt liv. På Filippinerna tillsammans med lokala krafter som finns på plats dygnet runt för gatubarnen.

Syskonen Lucy och Benjie (från höger) lever liksom Jasmine på gatan, bland sopor och i extrem fattigdom.

5-åriga Benjie svarar direkt på frågan vad han skulle vilja göra när han blir stor:

- Jag vill bli doktor - och spela boll.

Två år äldre Lucy tänker en stund innan svaret kommer:

- Jag vill äta glass och munkar.

Och kanske är det också så, att de mest basala behoven behöver bli mättade innan det ens går att drömma några större drömmar. För barnen lever i ett slumområde byggt på och kring flera soptippar.

Matrester från soptippen får mätta

Stanken är fruktansvärd, hettan tryckande och det är flugor överallt. Människorna som bor här lever i hög grad på det som går att hitta, sälja och äta bland soporna. Matrester som människorna hittar kokas eller steks sedan igen för att sälja till andra i området, eller för att mätta för stunden. Den återvunna rätten kallas pagpag och säljs för ett par kronor. Undernäringen bland barnen här är regel snarare än undantag. Det är svårt att tro att Lucy och Benjie är fem och sju år. Deras mamma har fött tio barn och är nu gravid igen. Det yngsta barnet förlorade hon när han bara var några månader gammal. Han dog i mässling. Två andra barn har dött i lunginfektioner. Flera syskon är omhändertagna eller bor med olika släktingar.

- Det är svårt. Det är svårt att hitta mat, säger hon när vi frågar om livet på gatan.

- Jag önskar att mina barn skulle klara av skolan och att vi alla skulle kunna återförenas en dag, säger hon.

Många lider av undernäring

Precis om många andra som bor och lever bland soporna i dessa utsatta områden lider hon och barnen av undernäring. Svårigheten att hitta mat är en av de största utmaningarna. Hettan, smutsen och bristen på rent vatten bidrar också till en miljö där sjukdomar och infektioner sprids snabbt. Tillgången till adekvat sjukvård är enormt eftersatt och de flesta har helt enkelt inte råd att betala för sjukvård och mediciner. Act Svenska kyrkan driver tillsammans med lokala krafter verksamhet för barnen i området. Flera barn har också omhändertagits och bor på olika hem där personal finns på plats även kvällar och nätter. Act Svenska kyrkan stödjer arbetet sedan flera år tillbaka.

Text och foto: Magdalena Vogt, textbearbetning Act Svenska kyrkan

Fakta om vårt arbete på Filippinerna

Act Svenska kyrkan kämpar för alla rätt till ett värdigt liv. Barn är en extra utsatt och viktig grupp.

Bland gatubarnen på Filippinerna är hot, våld och sexuella övergrepp vanligt, likaså drogmissbruk. Act Svenska kyrkan stöder den lokala organisationen Bahay Tuluyan, som ger de utsatta barnen mat, husrum och utbildning. Genom verksamheten får barnen vara i en trygg miljö och lära sig om sina rättigheter, att ta ansvar och att samarbeta i grupp. De får också hjälp att bearbeta sina upplevelser, juridiskt stöd samt hjälp att ta sig ur drogberoende.

Vuxna med viktiga roller för gatubarnen erbjuds utbildning. Förutom föräldrar kan det handla om lärare, socialarbetare, poliser och anställda på lokala myndigheter. Barn och deras familjer erbjuds dessutom juridiskt och psykosocialt stöd för att ta sig ur sin utsatta situation.

act
Svenska kyrkan

Nu är tid för hopp och handling skriver landets biskopar i ett brev om klimatet

Svenska kyrkans biskopar har lanserat ett nytt biskopsbrev om klimatet. Det presenterades under Bokmässan i Göteborg.

– Det är tydligt att klimatfrågan har både andliga och existentiella dimensioner. Därför tar biskopsbrevet upp såväl naturvetenskaplig kunskap som själavård, teologi och konkreta uppmaningar, berättar biskop Åke Bonnier, Skara.

2014 skrev Svenska kyrkans biskopar "Ett biskopsbrev om klimatet" som väckte samtal på många håll i kyrkan, men även i svensk media och internationellt, till exempel i FN-sammanhang.

Mycket har hänt sedan dess och därför publicerar vi nu "Ett biskopsbrev om klimatet" i reviderad form, skriver ärkebiskop Antje Jackelén i förordet.

"Ett biskopsbrev om klimatet" förenar klimatfakta med kyrkans erfarenhet. Hur kan vi utifrån en realistisk helhetssyn skapa ett meningsfullt engagemang hos beslutsfattare, företag, organisationer och hos varje enskild människa? Nu är tid för hopp och handling.

Biskopsbrevet talar om klimatkrisen på ett sätt som knappast gjorts tidigare. Det inleds med en sammanfattning av kunskapsläget. Detta följs av reflektioner om vår roll som människor, hur vi kan uppleva både hot, ångest och hopp i klimatfrågan.

Det mynnar ut i vägar framåt och uppmaningar som riktas åt en rad olika håll. De är ställda till beslutsfattare i Sverige och internationellt, men också till näringslivet, organisationer och enskilda människor (se rutan). Självklart gäller uppmaningarna också Svenska kyrkan och kyrkor i hela världen.

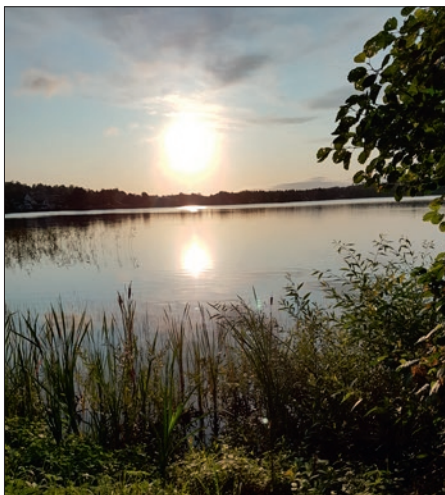
- Biskopsbrevet griper tag i den oro, den skuld och de frågor som klimatfrågorna väcker. Här finns förutsättningar för att frigöra de goda krafter som krävs, både individuellt och kollektivt. Kärleken till skapelsen kan övervinna såväl handlingsförlamning som förnekelse, säger biskop Åke Bonnier.

Vägar framåt

Biskopsbrevet poängterar att utifrån en kristen livssyn finns vägar framåt även genom kris – men att tiden är knapp. Just därför behövs en helhetssyn och engagemang utifrån den bästa tillgängliga kunskapen som finns, inte minst på det andliga området.

– I det arbetet behöver vi den kraft som vår kristna tro ger oss. Den uppfattningen bekräftas också i kontakter med kyrkor i andra delar av världen och i samtal över religionsgränser, säger biskop Åke Bonnier.

Det går att läsa mer om biskopsbrevet på Svenska kyrkans hemsida, svenskakyrkan.se/biskoparnas-brev-om-klimatet. Där går det också att ladda hem brevet som pdf-fil. Vill man hellre läsa biskopsbrevet i bokform finns det att köpa på Svenska kyrkans webbshop, webbshop.svenskakyrkan.se

Utifrån det vi skrivit i detta biskopsbrev vill vi som Svenska kyrkans biskopar rikta följande uppmaningar till alla människor i Sverige:

- Samtala med andra om vad du tänker och känner inför klimatkrisen.

- Låt din oro bli till politisk kraft. Använd din rätt och ditt ansvar som medborgare och väljare att genom politiken verka för en kraftfull klimatomställning.

- Ta konkreta steg i din egen vardag. Minska utsläpp genom att ändra res- och matvanor, se över sparande, boende och konsumtion.

- Stöd människor som drabbas hårt av klimatförändringar.

- Ta vara på resurserna i den religiösa tradition som är närmast dig. Sök stöd hos andra och ge inte upp: ingen kan ensam förändra världen och ingen är perfekt, men allas bi-

ÖPPEN GEMENSKAP HÖSTEN 2019

Mullsjö, Kyrkans Hus: torsdagar, ojämna veckor kl 14.30–16.00
Sandhems Församlingshem: torsdagar, jämna veckor kl 14.30–16.00

Alltid på väg

Sång och musik med Peter Arvidsson.

Sandhems Församlingshem
31 oktober kl 14.30

En präst och hans resväska

Mats Löwing från Åsle kåserar.

Kyrkans Hus, Mullsjö
7 november kl 14.30

Auktion Sandhems kyrkliga diakonikrets

Lottförsäljning från klockan 17.30. Underhållning av Sandhem Gospel. Kaffe med hembakat bröd. Gåvor mottages tacksamt!

Sandhems Församlingshem
14 november kl 18.00

Sega gubbar

Göran Hellqvist och Kjell O Bergman underhåller med dragspel, gitarr och sång.

Kyrkans Hus, Mullsjö
21 november kl 14.30

Advenskonsert med trio MEA

Vi börjar inne i Sandhems kyrka för att sedan gå över till församlingshemmet där det serveras landgång och gott fika.

Sandhems Församlingshem
28 november kl 14.30

Grötfest

Gröt, skinksmörgås, och kaffe med dopp. Dragspel och allsång med Gerd Lindgren. Paketlotteri, överraskning

Kyrkans Hus, Mullsjö
5 december kl 14.30

DET HÄR HÄNDER I DIN FÖRSAMLING I HÖST

Adventskonserter

**Söndagen den 1 december
klockan 18 i Sandhems kyrka**

Sandhems kyrkokör

Solister Maria Karlsson m fl

Trumpet Marcus Ohretall

Orgel/piano Gustav Gyllenhammar

Under ledning av Elisabeth Sjödin Matl

A Joyful Christmas

**Lördagen den 21 december
klockan 18 i Nykyrka**

Julkonsert med Sandhem gospel med solister
Ungdomskören Soulteens med solister

DET HÄR HÄNDER I DIN

Välkommen till "Himmel och pannkaka" - aktiviteter och vardagsgudstjänst för hela familjen

Välkommen till vardagsgudstjänst i Kyrkans Hus i Mullsjö klockan 17.30 - 19.30!

Hela Kyrkans Hus sjuder av liv! I varje vrå skrattar, pysslar, pärlar, smyger eller springer barn eller förälder. Den här onsdagen är temat änglar och änglaraketen är särskilt populär.

På "Himmel och pannkaka" är vi tillsammans - barn och vuxna - i en eller flera aktiviteter, det är olika varje gång. De avslutas klockan 18.30 med en enkel, cirka 30 minuter lång gudstjänst.

Efteråt äter vi pannkakor tillsammans. Har hela familjen möjlighet att komma är det roligt, annars kommer de som kan! Vi ses en onsdag i månaden; resten av den här terminen blir det den 6 november och 4 december.

Foto: Johanna Bard
& Maria Karlsson

N FÖRSAMLING I HÖST

Husförhör i Bjurbäcks socken!

Husförhör är en gammal tradition och i Bjurbäck har de hållits levande förmodligen ända från 1600-talet! Numera samtalar vi runt ett tema, umgås och har trevligt tillsammans. I år kommer vi att prata om en fråga som väcker mycket känslor och tankar, nämligen klimatet. Någon kanske tycker att det pratas för mycket klimat i dessa dagar, någon annan kanske tycker att det pratas för mycket och görs för lite, någon tänker något helt annat, och så får det vara! Vi behöver inte komma överens, men vi får möjlighet att dela tankar och känslor. Någon av församlingsprästerna inleder samtalet med några perspektiv från kristen tro om både hopp och ansvar.

Onsdag 6/11 kl 18.30 Nunnereds rote: hos Carina och Ingemar Eriksson i Nunnered

Onsdag 13/11 kl 18.30 Sundsereds och Boghults rotar: hos Anders Ligthart och Camilla Löfstål, Gaståsen 1

Onsdag 20/11 kl 18.30 Risa och Torpets rotar: hos Pim Drakenberg, Näs Gård

Tisdag 26/11 kl 18.30 Stenbråtens rote: hos Gerd och Leif Filipsson i Stenbråten

Anmäl gärna att ni kommer senast två dagar innan till pastorsexpeditionen:

0392-122 00 eller mullsjö-sandhems.forsamling@svenskakyrkan.se

Stickkafé

På **tisdagar** mellan **klockan 10 och 12** stickas – och sys – det i soffhörnan i Kafé Sigfrid i Kyrkan Hus i Mullsjö. Alla är välkomna att delta, säger de flitiga damerna! Det ger trivsamt gemenskap samtidigt som många fina handarbeten växer fram.

Välkommen till **julfirande** i gemenskap!

Visst känns julen ännu ganska avlägsen, men vi vet att den kommer och därför vill vi redan nu berätta om församlingens gemensamma jullunch i Kyrkskolan i Mullsjö!

Jullunchen serveras på julafton efter gudstjänsten klockan 11 i Nykyrka.

För att det ska bli så bra som vi hoppas, behöver vi volontärer som kan hjälpa till med både det ena och andra.

Skulle du vilja vara med och att hjälpa till?

Hör av dig till Emma Thorén telefon 0392-130 05 eller mejla till emma.thoren@svenskakyrkan.se

Även om du inte kan eller vill vara volontär så är du givetvis välkommen att dela gemenskapen!

VECKANS KAKA

Fira helgen med en läcker och lättbakad ananaspaj

Mmmm, ett sprött pajskal fyllt med vaniljdoftande crème fraîche och krossad ananas! Fira helgen med den här läckra ananaspajen. Snabb och enkel att göra dessutom. Den som vill festa extra serverar med en klick grädde.

Pajskal:

150 gr smör
1dl strösocker
3 dl vetemjöl
2 tsk bakpulver

Fyllning:

2 dl crème fraîche
1 tsk vaniljsocker
1 dl strösocker
2 st ägg
2 små burkar krossad ananas

Smält smöret, blanda ner ingredienserna till pajdegen. Tryck ut degen i en form med löstagbar kant. Blanda ingredienserna till fyllningen och fyll pajskalet. Grädda i 175 grader i ca 30 minuter till att fyllningen har stelnat. Servera gärna med lite vispad grädde.

Recept och foto: Helvi Dahln

VARJE VECKA

SANDHEMS FÖRSAMLINGSHEM

UV-scouter För dig i 3:an och uppåt

Tisdagar kl 18-19.30

Kontaktperson: Ann Sääv

Öppet hus Barn 0-5 år tillsammans med vuxen

Fredagar kl 9.30-12

Kontakt: Maria Håkansson och Eleonore Svensäter

Sandhems kyrkokör

Onsdagar kl 19.15-20.45

Kontakt: Elisabeth Sjödin Matl

Sandhem Gospel

Torsdagar kl 18.30-20.15

Kontakt: Gerd Lindgren

Öppen gemenskap

Torsdagar (jämma veckor) 14.30-16

Kontakt: Maria Karlsson

För mer
information och
anmälan, se
hemsidan.

Kyrkskjuts

Bor du i Mullsjöområdet och vill ha skjuts till kyrkan?

Ring till församlingsexpeditionen, 0392-122 00
före klockan 15 på fredagen så hjälper vi dig.

Uppge ditt telefonnummer så blir du uppringd
och får besked om när du blir hämtad.

VARJE VECKA

KYRKANS HUS MULLSJÖ

Kafé Sigrid

Måndag-fredag kl 9.00-12.00

Stickkafé

Tisdagar kl 10-12

Soffhörnan i Kafé Sigrid

Öppen gemenskap

Torsdagar (ojämna veckor) kl 14.30-16

Kontakt: Maria Karlsson

Öppet hus barn 0-5 år tillsammans med vuxen

Tisdagar kl 9.30-12

Kontakt: Maria Håkansson

Himmel och pannkaka (se sida 16)

Onsdag 6 nov och 4 dec kl 17.30-19.30

Lek och pyssel, andakt och måltid för hela familjen

Kontakt: Maria Håkansson

Miniorerna för dig i 0:an, 1:an, 2:an eller 3:an

Onsdagar kl 17.30-18.30

Kontakt: Maria Håkansson

Pax - för dig i 4:an, 5:an och 6:an

Lagar mat, leker, pysslar och knåpar

Onsdagar kl 15.30-17

Kontakt: Maria Håkansson

Konfirmander

Måndagar kl 15.30 - 17.30

Kontakt: Maria Karlsson

Kyrkans Tre Ess

Fredagar 15/11, 29/11, 13/12, 3/1, 5/1

kl 15-16.30

Kontakt: Maria Håkansson, Eleonore Svensäter

Barnkören Happy 5-8 år

Tisdagar kl 16.15-17

Kontakt: Elisabeth Sjödin Matl

Barnkören Soulchildren 9-11 år

Onsdagar kl 16-16.45

Kontakt: Gerd Lindgren

Ungdomskören Soulteens 12-16 år

Torsdagar kl 16-17

Kontakt: Gerd Lindgren

Kyrkokören Nuevo

Tisdagar kl 18-19.30

Kontakt: Elisabeth Sjödin Matl

Barngudstjänst i kapellet

Tisdagar ojämna veckor kl 9-9.15

Lunchbön i kapellet

Måndag-fredag kl 11.45-12

Morgonmessa i kapellet

Onsdagar kl 9

Fråga prästen

Hur vet man att man är död?

Hej prästen,

Jag undrar över en sak. Hur vet man att man är död? Jag frågade min mormor men hon visste inte vad hon skulle svara utan tyckte att jag skulle fråga dig i stället.

Edvin 8 år

Hej Edvin!

Det är en bra fråga! Tyvärr är det ganska svårt för någon som lever att svara på den. De enda som vet säkert är ju de som redan är döda. Men man kan vända på din fråga och fundera på hur man vet att man lever. Det är ofta den första frågan som dyker upp när man är med om en olycka. Lever jag?

Om det skulle hända att man en dag ställer den frågan och så småningom inser att man kan känna de olika delarna av sin kropp, eller åtminstone några av dem, om omgivningen ser ut som vanligt och man träffar dem som man brukar träffa. Då är man nog vid liv.

Men om man ställer den frågan och inte kan känna sin kropp som vanligt, och om man istället för att träffa dem som man brukar träffa, får möta andra som dött tidigare, och Jesus och änglar, då kanske man är död.

I Bibeln står det att de döda uppstår, alltså får liv igen, men det står inte hur det livet ser ut eller exakt vad det innebär. Jesus gillade att använda bilden av en stor fest när han talade om det som väntar, men det är just en bild, inte en bokstavlig beskrivning. Jag tänker att det som han ville berätta, är att det som väntar är något som liknar våra mest glädjefrika stunder på jorden.

Sedan finns det också bibelberättelser som talar om en dom. Att vi får stå till svars för hur vi levt våra liv. Det är ganska förnuftigt. Om man tänker sig att livet efter detta är en fest dit alla är inbjudna och du och jag har varit osams hela livet och kanske sårat varandra djupt, då måste det ju hända något innan vi kan vara med på samma fest. Annars blir det inte roligt. Men till skillnad från alla domar som vi ställs inför här på jorden, så har vi vid det här tillfället en domare som känner oss helt och fullt och vet varför vi gjorde som vi gjorde. Jesus själv, som älskar oss så mycket att han gick i döden för vår skull. Därför behöver vi inte vara rädda för domen, eller för döden. Jesus är med oss och han vill vårt bästa.

Med hälsning från

Emma Thorén

Komminister

Välkommen med dina frågor till församlingens präster!

Skriv till "Fråga prästen", Mullsjö-Sandhems församling,

Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö eller skicka e-post till:

mullsjo-sandhems.forsamling@svenskakyrkan.se

Vill du vara anonym publicerar vi naturligtvis inte ditt namn.

Hus som funnits... och miljöer som försvunnit

Urmakerier, cykelaffär, blomsteraffärer och café-er... Visst har vi fortfarande ett bra utbud av butiker och serviceinrättningar men mycket har försvunnit och förändrats.

Och så ska det väl vara i ett samhälle, som växer och utvecklas. Titta och minns hur det såg ut en gång!

MULLSJÖMINNEN

Birgitta Gunnarsson som är initiativtagare till den populära Facebookgruppen *Mullsjö förr* gör under vinjetten *MullsjöMinnen*, ett urval av bilder och tidningsklipp från sajten speciellt för Kyrktuppens läsare.

Bilderna på detta uppslag är publicerade i gruppen Mullsjö Förr av Christer Ekström, Pickos arkiv, Birgitta Gunnarsson, Håkan Wickert

Fredrik Anderssons kemikalieaffär på Strandvägen 1974. Där fanns allt från bokmärken och pappersdockor till färg och mycket annat.

Ljungqvists Efttr öppnar i nya lokaler på Strandvägen. (1950-tal) Gunnel Ydman hälsas som första kund av Olle Hermansson.

Landhs bageri, Kjell Lindstedt, Tore Landh, Roger Malmström, Folke Landh och Lennart Landh 1985

Paul Wickert i sitt urmakeri på Strandvägen på 50-talet.

Ekströms blomsteraffär på Gunnarsbovägen. Torsten Ekström i blomsterhavet.

Thorbjörn Carlssons urmakeri 1990.

När vi hade cykelaffär i Mullsjö. Här hos Leifa, Leif Karlström i Femanhuset.

Gösta Alvarsson gör reklam för BP (1971).

Baksidan av Wickerts fastighet till urmakeriet och där Sjöviks café låg. De båda nådde man genom en gång/genomgång mellan Wickerts och Ljungqvists textil.

Konsum med personal 1994.

Hos Jourhavande präst finns det alltid **någon** som **lyssnar** på dig

Varje natt, året om sitter ett antal präster runtom i landet och svarar när människor ringer Jourhavande präst. Både den som ringer och den som svarar är anonyma. Den jourverksamhet som funnits sedan 1950-talet finns än idag och behovet av att få prata med någon som lyssnar har inte minskat.

Eva Månsson Carleheden är samordnare för Jourhavande präst i stiftet.

1956 satte en pastor in en annons med ett telefonnummer i en lokaltidning i Skåne, för att människor med självmordstankar skulle ha någon att prata med. Än idag är det suicidprevention och själavård som är verksamhetens huvudsyften.

- Den som vill kontakta Jourhavande präst via telefon ringer 112 och blir då kopplad vidare. Svenska kyrkan erbjuder det som en samhällstjänst via larmnumret, en tjänst som samhället inte kan täcka upp för på annat sätt under nätterna, säger Eva Månsson Carleheden som är samordnare för Jourhavande präst i Skara stift.

I hela landet sitter präster och svarar varje natt mellan klockan nio på kvällen och klockan sex på morgonen. De som ringer vet inte vem som kommer att svara. Det är också helt oväsentligt. En bärande idé är nämligen anonymiteten.

- Det samtal som sker, det sker just

där och då. Både den som ringer och den som svarar är anonyma för varandra, fortsätter Eva.

Ibland resulterar samtalen i att den präst som svarar hänvisar vidare till exempelvis en lokal församling eller annan instans. Andra gånger räcker det med ett samtal. Många återkommer också till jourtjänsten.

Ny teknik når yngre människor

Eva betonar att det handlar om absolut tystnadsplikt och menar att många också ringer "i skydd av mörkret" eftersom jourtelefonen bara är öppen på nätterna. Ofta handlar det om psykisk ohälsa, existentiella frågor eller om sorg och ensamhet. Att den psykiska ohälsan ökat märks på antalet människor som kontaktar jouren.

- Men när det gäller telefonsamtal har det faktiskt legat ganska konstant på en hög nivå. Det som ökar markant är chattfunktionen och det digitala brevet. Tanken med det var att nå yngre människor och så har det också blivit, berättar Eva.

Chattfunktionen innebär att man, via Svenska kyrkans webbplats, får kontakt med en jourhavande präst och kan föra ett samtal genom att skriva meddelanden. Det digitala brevet har en annan karaktär.

- Där fungerar det så att man skriver ner sitt ärende eller sin fundering mer som ett "brev", ungefär som epost, fast även det är helt anonymt. Och sedan får man ett svar från någon av de präster som är i tjänst. Men det blir inte en pågående dialog som det blir vid ett telefonsamtal eller en chatt,

förklarar Eva.

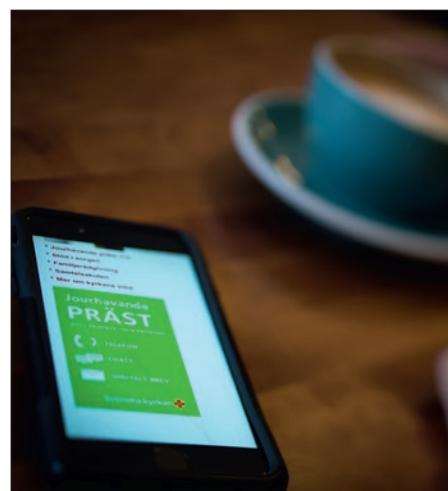
Kostnadsfri tjänst för alla

Att vända sig till Jourhavande präst är kostnadsfritt. Jourtjänsten finansieras av den kyrkoavgift som medlemmar i Svenska kyrkan betalar och är således en av de verksamheter som kyrkans medlemmar är med och stöttar. Men för att kontakta Jourhavande präst behöver man inte vara medlem. Tjänsten är till för alla. Det finns också regler för prästerna om att de under sin jourtjänst inte får försöka värva medlemmar eller evangelisera. De ber inte heller för den som kontaktar tjänsten, om inte personen själv önskar det.

- Samtalet sker på konfidentens villkor. Och det kan handla om allt som rör livet, avslutar Eva.

Text: Anna Theander

Foto: Ikon och Anna Theander

Lyssna på Radio Sigfrid måndagar kl 10-11.30

Repris måndag 17.30-19, lördag 13-14.30

Programinnehållet annonseras i radiomullsjo.se

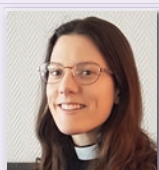
95,6 MHz Radio Sigfrid

Så här kommer du i kontakt med församlingens personal

Präster

PONTUS JOHANSSON
kyrkoherde
Tel: 0392-100 01
Mobil: 070-353 64 67
pontus.johansson@svenskakyrkan.se

EMMA THORÉN
komminister
Tel: 0392-130 05
Mobil: 072-542 91 51
emma.thoren@svenskakyrkan.se

Församlingspedagoger

MARIA KARLSSON
Tel: 0392-130 06
Mobil: 076-018 32 90
maria.karlsson@svenskakyrkan.se

MARIA HÅKANSSON
Mobil: 072-201 08 58

Församlingsexpedition

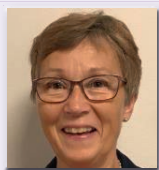
ANN SÄÄV
Tel: 0392-122 00
ann.saav@svenskakyrkan.se

Diakoniassistent

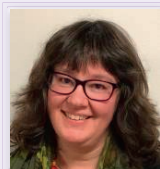
ELEONORE SVENSÄTER
Tel: 0392-130 07
Mobil: 073-081 30 07
eleonore.svensater@svenskakyrkan.se

Husmor

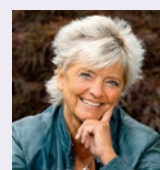

EVE-LOTT DAVIDSSON
Tel: 0392-131 73
eve-lott.davidsson@svenskakyrkan.se

Kantorer

ELISABETH SJÖDIN MATL
Mobil: 072-236 80 98
elisabeth.sjodin444@svenskakyrkan.se

GERD LINDGREN
Tel: 0392-130 36
Mobil: 070-244 40 13
gerd.lindgren@svenskakyrkan.se

Radio Sigfrid

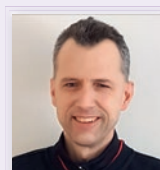

SUNE SVENSSON
Tel: 0392-130 12
Mobil: 072-707 96 21
sune.svensson@svenskakyrkan.se

Vaktmästeri

OVE ALGOTSSON
Tel: 0515-76 05 08
Mobil: 073-067 10 26
ove.algotsson@svenskakyrkan.se

FREDRIK RYDHOLM
Tel: 0392-130 57
Mobil: 073-067 10 08
fredrik.rydholm@svenskakyrkan.se

ALICE GUSTAFSSON
Mobil: 070-269 10 99
alice_gustavsson@hotmail.com

Sandhems kyrkogård har fått en **ny gravplats**

För den som tycker att minneslunden är allt för anonym finns nu askgravplatsen som alternativ. På Sandhems kyrkogård har en sådan precis iordningställts. En vacker återanvänd gravsten smyckar platsen.

Sandhems kyrkogård har fått en askgravplats, vackert belägen så att man kan skymta Sandhemssjön genom öppningen i stenmuren. Det finns för närvarande plats för elva stycken urnor. Det är återanvända gravstenar som utnyttjas för att fästa namnplattan på. Om det finns behov i framtiden så kan askgravplatsen utökas. En häck omgärdar platsen och det finns en ljusbärare och en soffa för den som vill sitta en stund i lugn och ro. Den vackra gravstenen som pryder platsen är återanvänd och på baksidan finns plattan bevarad, som berättar om vem som en gång lät tillverka stenen. Insriptionen på framsidan lyder "Vi känner din tröst i Hjälprens vind".

Så här fungerar platsen

Askgravplatsen är som namnet säger, avsedd för gravsättning av aska och anhöriga får delta vid nedsättningen. Varje grav har en tydlig namnskylt och gravrättsinnehavare. Gravrätten är dock begränsad vilket bland annat innebär att kyrkogårdsförvaltningen sköter det gemensamma området med plantering och annan utsmyckning. En namnplatta och gravskötsel i 25 år ingår i den engångssumma, som innehavaren betalar för den första gravsättningen, därefter utgår en kostnad för varje ny urnsättning då också gravrättstiden utökas så att graven gäller i 25 år.

Efter 25 år kan gravrätten till en kostnad förlängas i 15 år.

Vid graven får endast placeras en vas med snittblommor eller gravljus eller vinterdekoration. Enskild plantering och minnessaker är inte tillåtna.

Välkommen att ta kontakt med församlingsexpeditionen, telefon 0392-122 00 för ytterligare information och prisuppgifter. Där finns också det avtal om vilka villkor som gäller, som ska skrivas på.

Foto: Helvi Dahlén och Ove Algotsson

Guiden som svarar på dina frågor om begravning

Mullsjö-Sandhems församling har gjort en begravningsguide, som finns att hämta i kyrkorna, Kyrkans Hus i Mullsjö, Sandhems Församlingshem, på församlingsexpeditionen och hos vaktmästarna.

Den 24-sida guiden ger dig lättillgänglig information om det mesta som rör begravning, till exempel vad begravningsavgiften innebär, varför det är viktigt med begravning och vilka olika gravskick församlingen kan erbjuda.

Så här blir det fint på graven vid **allhelgonahelgen**

Allhelgonahelgen har under de senaste åren blivit den stora kyrkogårdshögtiden. Familjen samlas gärna tillsammans och besöker kyrkogården för att tända ljus och göra fint. Här ger vaktmästare Alice Gustafsson lite tips och råd om hur du kan smycka graven.

Alice Gustafsson är en av församlingens vaktmästare, som ser till att kyrkogårdarna hålls i fint och välskött skick.

Allhelgonahelgen har blivit en familjehögtid då vi gärna går till kyrkogården tillsammans och tänder ljus och smyckar gravplatserna. Alice delar gärna med sig av sina erfarenheter av vad som blir fint och fungerar.

- Om du har gravljus med öppna låga, så ställ det inte på eller precis vid gravstenen, säger hon. Det händer att stearin rinner ner på stenen, som i värsta fall måste slipas om.

Den som har en gravlykta tipsar hon om att ta hem den under sommaren. Den kan behöva ses över och dessutom händer det att det blir ett getingbo i den.

Om du dekorerar med en krans, se upp om kransen är bunden med metalltråd. Lägg i så fall kransen så att den inte ligger mot stenen som då kan bli missfärgad av metallen.

Batteridrivna gravljus har blivit allt mera populära, berättar Alice och

kvaliteten på dem blir allt bättre. Sedan är det upp till vaktmästarna att sopsortera uttjänta batterier...

Ljungen håller sig fin

När det gäller blommor att smycka gravarna med slår Alice ett slag för ljung. Den finns i flera färger och blir inte ful av väder och vind. Silverek är också tacksamt att dekorera med.

Alice favoritblommor under vår och sommarsäsong är penséer i olika färger, tulpaner och pelargoner. En moster till Alice har till och med fått ge namn till pelargonen Dagny!

De gravar, som har gravskötselavtal dekorerar med granris nu under vintersäsongen, berättar Alice. Som tillval kan gravrättsinnehavaren köpa ljung, krans och gravljus med ljusständning.

Ljus och krans kan också köpas till askgravplatsen för den som önskar.

Med häst och vagn till kyrkan

Alice har arbetat på kyrkogårdarna

i Mullsjö-Sandhems församling sedan 2015. Hennes väg dit var dock inte helt spikrak. Efter studenten gick hon en kuskutbildning för brukshäst i Västerås. Karriären inom kyrkan började hon sedan i Habo. Förutom att arbeta med att sköta kyrkogårdarna och då framför allt i Mullsjö, är hon också vaktmästare i Nykyrka och sköter bland annat ljudet.

- Jag trivs jättebra, säger Alice om sitt arbete i församlingen.

Hästar och hundar tillhör nu fritiden. Men ibland får någon häst följa med till kyrkan, som vid julottan i Nykyrka den gångna julen. Då färdades Alice med häst och vagn till sitt arbete!

Text: Inger Ridström

Foto: Helvi Dahlén

Gravskötsel

Som gravrättsinnehavare till en kist- eller urngravplats har du ansvar för att gravplatsen sköts och ser prydlig ut och då har du två möjligheter:

- Du kan själv sköta om den gravplats du har ansvar för.
- Du kan låta kyrkogårdsförvaltningen vårda gravplatsen och skriva ett gravskötselavtal på ett eller flera år. 1-årsskötsel: Faktura betalas varje år, och skötseln löper så länge som gravrättsinnehavaren önskar, med reservation för höjning av avgiften.

Avräkningskonto: Vid betalning via avräkningskonto betalar gravrättsinnehavaren in en engångssumma.

Från summan dras sedan varje år den fastställda skötselavgiften och skötseln varar så länge som det finns pengar kvar på kontot. Exakt hur många år skötseln gäller kan inte anges utan beror på kostnadsutvecklingen. Enligt Konsumentverkets regler ska församlingen garantera skötsel under 60 % av den skötseltid som beräknas då avtalet ingås.

Exempel: En gravrättsinnehavare betalar in 5.000 kronor för skötsel och har en skötselkostnad på 1.000 kronor/år. Den teoretiska skötseltiden är då 5 år; $5.000:1.000 = 5$ år.

Församlingen garanterar att gravplatsen sköts under 60 % av de 5 åren, alltså 3 år. Finns det pengar kvar efter 3 år, fortsätter skötseln tills pengarna

är slut.

Tiden för gravrätten sätter även för avräkningsavtal en borte gräns för hur lång tid som skötselavtalet kan tecknas.

Askgravplats

Om du är gravrättsinnehavare till en gravplats i askgravplatsen på Nykyrka, Sandhems eller Bjurbäcks kyrkogårdar ingår gravskötsel i 25 år i den engångsavgift som du betalar.

Välkommen att ta kontakt med församlingsexpeditionen på telefon 0392-122 00 för ytterligare information.

Gravsättning av urnan ger utrymme för anhörigas önskemål

Tag kontakt med församlingens präster och vaktmästare, så hjälper de gärna till med såväl praktisk information som tankar och idéer om hur gravsättningen kan göras till en fin liten ceremoni för den som önskar.

Om den som avlidit ska kremas sker det i krematoriet i Jönköping för alla som bor i Mullsjö kommun. Som anhörig är det tillåtet att vara med för de som vill det. Det finns också möjlighet att själv tillverka urnan men det måste göras i ett förgängligt material. Kontakta krematoriet om du är intresserad av att göra en egen urna, så kan de ge ytterligare information om vad som gäller.

Kyrkans vaktmästare hämtar urnan hos krematoriet men som anhörig kan man också göra det själv. Man får dock inte förvara urnan med aska hemma utan urnsättning måste göras samma dag.

Tag kontakt med församlingsexpeditionen och vaktmästare senast en vecka innan gravsättning av urnan för att bestämma gravplats och tid. Hos expeditionen får du också ett dokument med information om vilka regler som gäller för det gravskick du valt. Det ska skrivas under och eventuellt kostnad ska betalas in i förväg. Urnsättningen kan göras av församlingens vaktmästare eller av anhöriga själva men någon av församlingens präster eller vaktmästare deltar gärna. De har också råd och tips om hur man kan göra det till en både personlig och stämningsfull ceremoni.

Urnsättning kan göras under hela året, alltså oavsett årstid.

Tag god tid på er som anhörig

Som anhörig är det mycket att tänka på och många beslut som ska tas efter ett dödsfall. Ett gott råd är att låta besluten mogna i lugn och ro, säger vaktmästare Ove Algotsson som har många års erfarenhet av Mullsjö-Sandhems församlings begravningsverksamhet.

- Tag det lugnt, tag god tid på er, säger han. Urnsättningen måste göras inom ett år efter kremationen och det betyder att det finns tid att noga tänka efter hur man vill ha det. Det finns också möjlighet att ändra gravskick om man upplever att det första beslutet var lite förhastat.

När det gäller val av gravsten, tycker Ove att man ska vänta i alla fall ett halvår innan man tar beslut om utformningen. Fundera på om den avlidne hade speciella intressen, kanske tyckte han eller hon om någon speciell blomma eller fågel eller något annat som kan pryda gravstenen. Prata

med andra anhöriga och få allas tankar.

Erfarenheten har lärt Ove att det är den avlidne, som sagt att de anhöriga ska välja ett gravskick som inte kräver något arbete av dem – inget arbete för min skull...

- Välkommen att kontakta oss vaktmästare, säger Ove. Vi tar gärna en promenad på kyrkogården tillsammans med anhöriga som ska välja gravplats. Vi kan också upplysa om vilka regler som gäller för de olika typerna.

Text: Inger Ridström

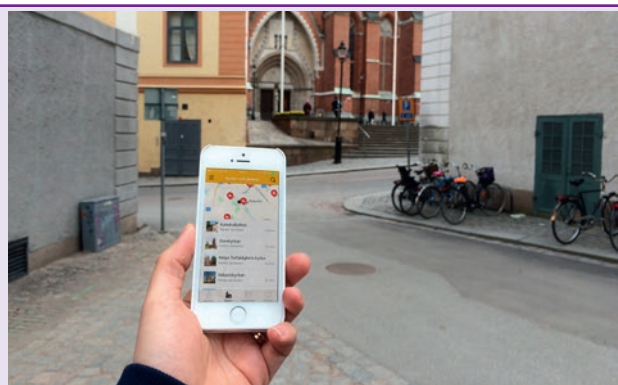
Foto: Helvi Dahlén

Kyrkguiden leder dig rätt med karta och kalender

Med appen Kyrkguiden kan du hitta till Svenska kyrkan med hjälp av mobiltelefonen. Du kan också se vad som händer i kyrkan och planera gudstjänster och annat som du inte vill missa. Appen är gratis och finns för både iPhone och Android.

Foto: Per Hård af Segerstad

Gravrätt innebär både rättigheter och skyldigheter

Det kostar inget att få en grav, det bekostas av begravningsavgiften, som betalas av alla som var folkbokförda i Sverige när de avled. Den graven har vi rätt till i 25 år med möjlighet till förlängning. Läs här om vad det innebär att vara gravrättsinnehavare!

Gravrätten, den tid en gravplats är upplåten till en eller flera gravrättsinnehavare, varar i 25 år. Gravrätten kan förlängas i ytterligare 15 år mot en kostnad. Undantaget är minneslund där det inte finns någon gravrätt. Dödsboet till den avlidne anmäler till begravningshuvudmannen (Mullsjö-Sandhems församling) vem eller vilka som ska vara gravrättsinnehavare. Det ska göras inom sex månader efter dödsfallet.

Gravrätten, den tid en gravplats är upplåten till en eller flera gravrättsinnehavare, varar i 25 år. Gravrätten kan förlängas i ytterligare 15 år mot en kostnad. Undantaget är minneslund där det inte finns någon gravrätt. Dödsboet till den avlidne anmäler till begravningshuvudmannen (Mullsjö-Sandhems församling) vem eller vilka som ska vara gravrättsinnehavare. Det ska göras inom sex månader efter dödsfallet.

Om en gravrättsinnehavare avlider, överläts uppdraget till

- en släkting eller annan person med nära anknytning till den tidigare avlidne
- släktingar eller personer med nära anknytning till en annan person som har gravsatts i samma grav
- allmänna arvsfonden.

Det går att vara gravrättsinnehavare till gravplatser med full eller begränsad gravrätt. Det beror på vilken slags grav det är.

- Full gravrätt: kistgravplats, urngravplats
- Begränsad gravrätt: askgravplats
- Ingen gravrätt: minneslund

I Mullsjö-Sandhems församling finns det möjlighet att välja mellan att gravsättas i kist- eller urngravplats, askgravplats eller minneslund.

Full gravrätt

Gravrättsinnehavare till gravplats med full gravrätt har rätt att

- bestämma hur gravanordningen, till exempel gravstenen, ska se ut
- bestämma vem som ska gravsättas inom gravplatsen

I de flesta fall har gravrättsinnehavaren också rätt att gravsättas i den grav han eller hon var innehavare till.

Gravrättsinnehavaren är skyldig att

- se till att gravplatsen hålls i ordnat och värdigt skick. Är gravplatsen uppenbart vanvårdad kan begravningshuvudmannen besluta att gravrätten är förverkad. Då går gravrätten tillbaka till huvudmannen.

Begränsad gravrätt

Om du är gravrättsinnehavare till en gravplats med begränsad gravrätt får du bestämma

- vem som ska gravsättas inom gravplatsen
- Du har inte rätt att bestämma hur
- gravanordningen ska se ut
 - gravplatsen ska utsmyckas och ordnas

Det beslutar begravningshuvudmannen om.

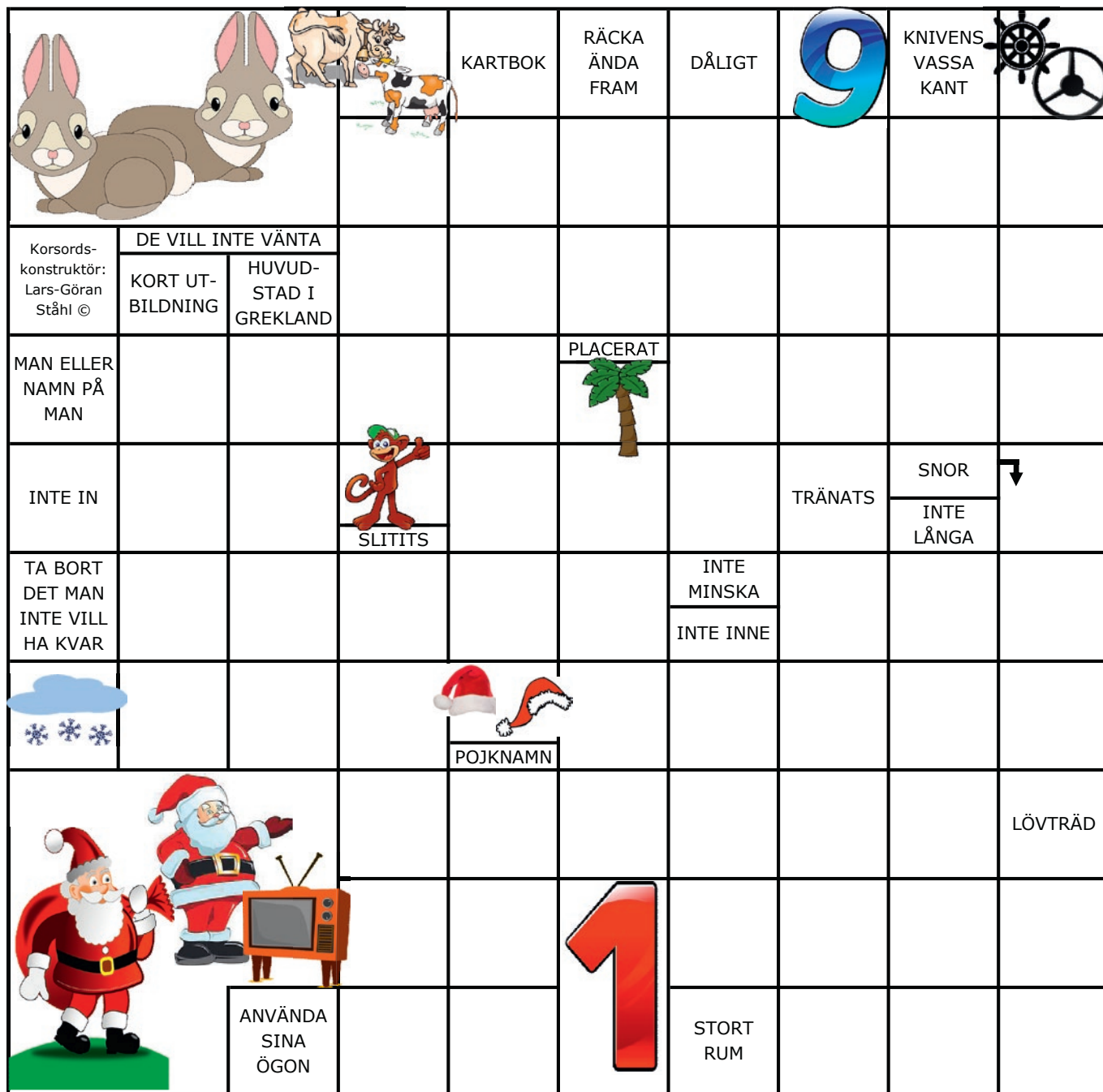
Återlämna gravrätten

Gravrätten kan återlämnas till huvudmannen (Mullsjö-Sandhems församling) innan gravrättstiden har gått ut och då bestämmer huvudmannen över gravanordningen.

Överlåta gravrätten

Gravrätten kan bara överlåtas till en släkting eller mycket nära vän till någon av de gravsatta. Vill man överlåta gravrätten ska det anmälas skriftligen till församlingsexpeditionen med person- och kontaktuppgifter till den nya gravrättsinnehavaren.

Kontakta församlingsexpeditionen för ytterligare information, telefon 0392-122 00.

K	U	S	K	J	O	H	A	N	T	E
K	A	R	L	J	O	H	A	N	T	E
O	N	D	A	V	Ä	G	I	N	H	A
T	U	P	P	A	R	I	N	H	A	N
C	H	A	M	P	I	N	J	O	N	H
A	R	T	N	A	S	K	A	Ö	A	Ö
F	E	Ö	G	A	A	Ö	A	Ö	A	Ö
F	L	U	G	S	V	A	M	P	A	Ö
D	A	L	T	A	T	O	S	T	A	Ö

BARNKRYSSSET

Fem vinnare får välja mellan en barnbok från Bokhyllan eller varor från Sackeusboden i Kyrkans Hus i Mullsjö för max 150 kronor.

Vi vill ha din lösning senast den 15 november. Märk kuvertet "Barnkryssset" och skicka det till Mullsjö-Sandhems församling, Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö.

Vinnare av Barnkryssset nr 3/2019 är:

Lotta Hjärtkvist Mullsjö

Odin Elf Mullsjö

Elsa Rössvik Mullsjö

Karl Lidhamn Mullsjö,

Alfons Dahlén Habo

Grattis!

Namn:

Adress:

Postadress:

Skapa dina egna konstverk med trolldag och fantasi!

Miniorerna, som träffas varje onsdag i Kyrkans Hus i Mullsjö, har här tips på höstpyssel som de testat. Det är både enkelt och roligt och du får använda din skaparfantasi! Trolldag kan du lätt göra av ingredienser som finns hemma och sedan formar du olika figurer och färglägger dem. Hund, lejon, bilar eller varför inte förbereda inför jul och advent med en liten ängel eller tomtefigur...

Trolldag

1 dl vatten
2 dl vetemjöl
1 dl salt
1 msk olja
hobbyfärg eller karamellfärg

1. Arbeta ihop alla ingredienserna till en smidig deg.
2. Forma figurer av degen till önskat konstverk!
3. För att torka figurerna låter du dem stå i ugnen 1 timme i 100 grader för bästa resultat. Annars får de bara lufttorka.
4. Låt dem sedan stå i rumstemperatur till nästa dag, därefter går det bra att måla figurerna med hobbyfärg!

Av Maria Håkansson

Rebecka funderar:

Vad gör de döda i himlen?

Berättat för Johanna Bard

Jag tycker att det här är så mysigt. Med alla ljusen och alla löven och alla maskar och alla kastanjer. Vet du? Jag plockar massor av kastanjer och ekollon. Sedan lägger jag dem i en vas och sedan ska det komma rötter. Till våren ska jag plantera hela gräsmattan full med kastanjer och ekollon. Då kommer det att bli en helt annan baksida på huset, tänk vad alla ska bli förvånade!

Du, nu ser det mesta utomhus helt dött ut. Allt bara vissnar ner och man känner sig nästan lite sorglig. Men ur det döda kommer nytt liv - det är så konstigt och svårt att förstå.

Vid den här tiden är vi många som tänker på människor som vi älskat och som dött. Kanske går vi till kyrkogården och tänder ljus och minns tiden tillsammans. I Bibeln står det att de döda får liv i himlen igen. Nästan som kastanjerna och ekollonen. Jag tycker att det är skönt att tänka så, undrar just vad de gör i himlen? Kanske dansar de med änglarna?

**Rebecka
& Samuel**
- vänsta bästa habibi

Varmt välkommen att fira gudstjänst i Mullsjö-Sandhems församling!

Gudstjänsterna annonseras även på hemsidan och i predikoturerna i JP och FT.

Ibland kan ändringar behöva göras, följ därför kalendern på

www.svenskakyrkan.se/mullsjosandhem

NOVEMBER

Fredag

01

15.00 Sandhems kyrka

Andakt

17.00 Nykyrka kyrka

Andakt

Alla helgons dag

02

15.00 Margaretas park

Gudstjänst, Pontus Johansson

16.00 Sandhems kyrka

Minnesgudstjänst, Emma Thorén

Sandhems kyrkokör

17.00 Bjurbäcks kyrka

Minnesgudstjänst, Pontus Johansson, Dahn Hector på saxofon och Gerd Lindgren på flygel

18.00 Nykyrka kyrka

Minnesgudstjänst, Emma Thorén

Sandhems kyrkokör

Söndagen efter alla helgons dag eller Alla själars dag

03

16.00 Utvängstorps kyrka

Familjemässa, Emma Thorén, barnkören Happy

Tjugoförsta söndagen efter trefaldighet

10

11.00 Nykyrka kyrka

Högmässa, Per-Erik Åbom, kören Nuevo

16.00 Sandhems kyrka

Söndagsmässa, Per-Erik Åbom, solist Mats Brengesjö på tvärflöjt och Elisabeth Sjödén Matl på piano

Söndagen före domsöndagen: Vaksamhet och väntan

17

11.00 Nykyrka kyrka

Högmässa, Pontus Johansson, körerna Soulteen och Soulchildren

16.00 Sandhems kyrka

Söndagsmässa, Pontus Johansson, Sandhem Gospel, band och solister

Domsöndagen: Kristi återkomst

24

11.00 Sandhems kyrka

Gudstjänst, Gunilla B Antonsson, barnkören Happy

16.00 Bjurbäcks kyrka

Taizémässa, Gunilla B Antonsson

KYRKUPPEN

KyrkTuppen kommer ut en gång till i år, nämligen 14-15 december.

Samtliga hushåll i kommunen ska få tidningen i sin brevlåda. Vi är dock medvetna om att det inte alltid fungerar tillfredsställande med distributionen. Om du saknar din tidning, ring svensk Direktreklam på tel. 036-18 76 10 eller e-post sdr611@sdr.se

Tidningen finns också att hämta i kyrkorna och i Kyrkans Hus i Mullsjö.

DECEMBER

1:a söndagen i advent: Ett nådens år

01

11.00 Nykyrka kyrka

Gudstjänst, Pontus Johansson, kören Nuevo, trumpet Marcus Ohretall

18.00 Sandhems kyrka

Adventskonsert med Sandhems kyrkokör, se sidan 15!

2:a söndagen i advent: Guds rike är nära

08

11.00 Nykyrka kyrka

Högmässa, Emma Thorén, Mart Hallek violin och Elisabeth Sjödén Matl piano

16.00 Utvängstorps kyrka

Mässa, Emma Thorén, barnkören Happy

3:e söndagen i advent: Bana väg för Herren

15

11.00 Nykyrka kyrka

Högmässa, Pontus Johansson

16.00 Sandhems kyrka

Familjegudstjänst, Pontus Johansson, Kyrkvillans förskola

Lördag

21

18.00 Nykyrka kyrka

Julkonsert, se sidan 15

SWISHA DIN KOLLEKT TILL:

123 272 22 39

3 november

Namnsdag för Hubert och Hugo

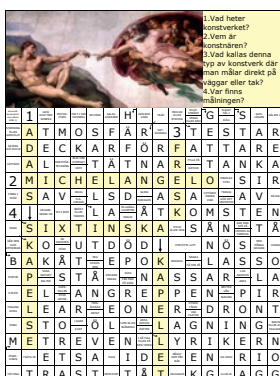

1. Vad hette hunden som 3 november 1957 skickades med rymdfarkosten Sputnik II?

2. Vilken svensk folkvisa gjorde tonsättaren **Hugo** Alfvén känd genom sitt körarrangemang av polskan?

Korsordskonstruktör: Lars-Göran Ståhl ©	1	ÖGRUPP I NORDEN	DE HAR TÄNDER SOM STÄNDIGT VÄXER ELLER GILLAR ETT LAG FRÅN SOLNA	2	DEN GJORDE KOL & SPELAR I SERIE A	MINNES-ANTECKNINGAR	FÖRBAND & PLÖTSLIG FÖRÄNDRING	BÄSTA HITTILLS OCH OPEL-MODELL	SINNES-ORGAN	KÄRLEKS-FULL ELLER OND	ÄR STUVAD	ÄRORIK HISTORIA
TÄCKER INTE BARA FÖTTERNA			SINGEL	GÖR ANDEN	FATTAR	HÄCKAR				BLEV RÖD		
DE BÄR KOTTAR						INSEKT ELLER HANTVERKARE						
BILMÄRKE ELLER DJUR						VINDSTÖT		KAN MAN HAST		SNÄLL I GÖTEBORG		
KVIST-KNÖL I TRÄ					REPA	SINNES-ORGOAN		HAR KLOR & ÖRON-TOPSAR		DET ÄR RIKTIGT		
KORT FÖR ADRESSAT			DE ANVÄNDER INTE HÅLARNNA GAMMALT					VÄSNAS ELLER VÄSEN				GAMLA LÄNGD-MÄTT
DANSK Ö ELLER NERV-SJUKDOM	LÖJLIGA PERSONER ELLER LURAR	BARNSLIGHET				FIRAS 5 FEBRUARI ETT SLAGS KÄRL				KYLER		CIRKA
HAR FJÄLLIGT SKAL					VILLA	FISKRÄTT OCH YRKE		HA TILLSAMMANS ELLER KAPA		LÅGA		
KOMMER EFTER SOL		DEN ÄR EN DEL AV CREDOT SKRED						NÖT	BAND OCH GREVSKAP			OGIFT KVINNA
FIRAS 15 SEPTEMBER					BLEV MER ERFAREN					KORT ELLER PJÄS		
FARA PÅ I ELLER AV-STÄENDE FRÅN SÖMN					KAN BLI LJUS					KAN SÅS ELLER SLYNGEL		
KLANDERVÄRD HANDLING					TECKEN ELLER DAM					FRÅN-SLAGEN		
TANK-SPRIDDA						PARA-LYSERAD	ORÄKNELIG MÄNGD					LJÖD STARKT
I RIKT-NING MOT		TILLKÄNNAGETT ELLER SKRIKIT TILL					FLASKA	TÄNKT AN-TAL I KÄND AKADEMI				HÄNRYCK-NINGEN
TOG ISÄR		GÅ RUNT & SMÅPRATA	DIKT						I VILKEN RIKTNING ELLER UTFÖLL			
Å I VÄSTERGÖTLAND						ANTVARDA			FINNS PÅ BOND-GÅRD OCH TEATER	KRAFTIG VÄGG		
ANLÄGGNING PÅ BÅT-Varv ELLER VERKTYG						SKÄR			INNE-HAVARE			
VÄTSKA ELLER SKIKT	NEON	LEGEND I RINGEN			DRIVER UTAN PLAN			SKADA				
EXTRA SKYDDADE MOT LYLÄ				VÄXTE IHOP MED NÖ-DINGE OCH ALAFORS			TA FORMELLT UPP-TÄCKA			KADAVER		
				ALLTJÄMT	TÄGA					LÖVTRÄD		
SVAGT ELLER INST-RUMENT					SATSDEL ELLER HEMLIG PERSON				STRÖM-MEN			

Fem vinnare får välja mellan en bok från Bokhyllan eller varor från Sackeusboden i Kyrkans Hus i Mullsjö för max 150 kronor. Vi vill ha din lösning senast den 15 november. Märk kuvertet ”Tuppenkrysset” och skicka det till Mullsjö-Sandhems församling, Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö.

Vinnare av Tuppenkrysset nr 3/2019 är:

Margita Elvin Mullsjö
Gunvor Karlsson Mullsjö
Ingrid Lidbrandt Mullsjö

Ewy Hansson Trädet
Fredrika Furuhiill Mullsjö

Grattis!

Namn:

Adress:

Postadress:

MED THERESE ANDERSSON EDÉN

Alice kravlösa kärlek har hjälpt mig när livet var som svårast

Någon har sagt att en hund är en ängel utan vingar, skriver Therese. Här berättar hon om hur hennes hund Alice hjälpte henne när livet kändes som mörkast och svårast.

Den heliga graalen är rund, gul, precis så stor att den passar i min hand och en aning slemmig. Men vi kommer tillbaka till det.

2000 år innan jag föddes dog någon för min skull. Det är något jag vetat så länge jag levtt, men att känna till något med hjärnan, och veta det i hjärtat är två helt olika saker. Hösten 2016 hade jag nått botten. Det är svårt att beskriva hur dåligt jag mårde, men det kändes som hela hösten var en natt som aldrig ville ta slut. Dagarna flöt ihop och jag kände mig mer och mer hopplös och isolerad. Så en natt när jag stirrade in i väggen och undrade om jag skulle få se solen gå upp igen, drabbades jag plötsligt av en djup och intensiv förståelse. Någon hade dött för min skull. Utan att få träffa mig, eller att veta att jag skulle lyckas i mitt liv, dog han för min skull långt innan jag fanns. För att han älskade mig. För första gången på flera månader grät jag av något annat än sorg och förtvivlan.

På julafton kom min bästa vän

Naturligtvis var det inte lätt att vända mörkret och ångesten. Men, någon såg till att arrangera världen så att jag skulle få litet extra hjälp. På självaste julafton lämnades min bästa vän över. En fem år gammal border collie/collie-korsning som heter Alice.

Alice har en enkel lösning på världens alla problem. Den är rund, gul och blir fort slemmig.

Alice älskar tennisbollar. Hon älskar alla sorters bollar egentligen, och alla sorters pinnar. Och hon är helt övertygad om att om man bara går ut och kastar något en stund, så löser sig alla problem.

Det är svårt att sätta ord på hur

mycket Alice har hjälpt mig. Det är det uppenbara, med en hund måste jag upp ur sängen på morgonen för att åtminstone släppa ut henne. Helst ska hon få en promenad också. Och mat. När jag ändå håller på kan jag äta något själv. Men jag tror det kommer tillbaka till att det handlar om kärlek. Det är något enkelt och uppenbart över hur en hund älskar. Hur glad hon blir när jag vaknar på morgonen och går upp för att släppa ut henne - aldrig blir hon arg om det tar tid eller om hon får dra täcket av mig, ibland kryper hon ned bredvid mig en stund i stället. Det hörs över hela gården när jag kommer hem. Hon blir glad av att se mig, om jag så bara är borta några minuter. När jag känner mig ledsen och övergiven kommer något varmt och fluffigt upp i mitt knä. Ibland har hon med sig en boll. "Kom matte, vi går ut och kastar boll i stället." Det är svårt att fortsätta gråta när hon blir så lycklig av att bara nämna ordet "boll". Men ibland ligger vi bara på vardagsrumsgolvet och

myser istället...

Hon kommer utan krav

Någon har sagt att en hund är en ängel utan vingar, och jag tror att jag måste hålla med. Alice har med ändlös kärlek och tålmodighet hjälpt mig på fötter. Kanske inte helt själv, det har varit både terapi och mediciner med i leken. Men med Alice har jag alltid haft någon hos mig som inte brytt sig om oborstat hår eller otvättade kläder. Hon älskar mig lika mycket oavsett hur jag ser ut eller vad jag gör, och hon kommer till mig utan krav på att prata, möjliga förklaringar eller ömkan. Det enda hon föreslår är lösningen på alla problem: "Kom vi går och kastar boll en stund. Då blir det bättre."

Och när jag står ute i gräset och ser hur hon springer som ett jehu efter bollen gång efter gång, så känns det som om det faktiskt kan fungera!

Foto: Ingemar Fritzsson